

JUTRO

Neodvisen političen dnevnik.

: Posamezne številke po 4 vinarje. :

„JUTRO“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1/16. uri zjutraj, a ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnishvu mesečno K 1.—, z dostavljanjem na dom K 1.20; s pošto celoletno K 18.—, polletno K 9.—, četrtletno K 4.50, mesečno K 1.50. Za inozemstvo celoletno K 28.—.

: Posamezne številke po 4 vinarje. :

Uredništvo in upravnishvo je na Miklošičevi cesti št. 8. Dopisi se pošiljajo uredništvu, naročnina upravnishvu. Ne-frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopi si se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglašanjupopust. Za odgovor se priloži znamko.

Čehi o Hribarjevi nepotrditvi.

Organ poslanca Stránskega „Lidové Noviny“ z dne 24. t. m. prinašajo uvoden članek pod naslovom: Hribar — nepotrjen, ki ga objavljamo tukaj v slovenskem prevodu:

To, kar je bilo neverjetno, se je zgodilo. Državni poslanec Ivan Hribar, ki je bil petič izvoljen za župana Ljubljanskega, ni bil potrjen. Potrditev izvolitve načelnika mestne samouprave izvršuje vladar vedno na predlog osrednje državne vlade, ki je odgovorna za cesarjevo odločitev. V slučaju Hribarjevem dunajska vlada sicer političnega pomena svojega predloga nikakor ne taji, le da za ta svoj korak — ne navaja nobenih vzrokov. Cela ta afera je tako kričeča in je tako v oči bijoča manifestacija vladne pristranosti, da pač ne ostane omejena samo na rotovž in na ljubljansko prebivalstvo in na slovensko politiko, ampak najde na jesen tudi odziv v dunajskem parlamentu, ravnotako, kakor se je to zgodilo svoj čas, ko ni volitev Luegerja na Dunaju bila potrjena. Vse stranke opozicije, predvsem seveda „Slovanska Enota“, bodo interpelirale vlado, da pové, kaki vzroki so jo vodili do nepotrditve.

Od rečenega Luegerjevega slučaja sem se je dalo soditi, da si avstrijska vlada po skušnjah, ki jih je dobila, ne bo več upala tako grobo in ostenativno terorizirati voljo občinske samouprave kaknega mesta. In res, od Luegerja sem se ni več ponovil podobnih slučaj. Nesrečna roka, ki se je takrat izkazal z njo Baderi in ki je v znatni meri potem priostrila poznejši razvoj dogodkov na Dunaju za časa nemške obstrukcije, je v večji meri, nego karsikoli drugega zvišala popularnost prvega krščansko-socialnega župana dunajskega. Ni je bilo od tega časa vlade, ki bi bila verjela, da zamore v podobnih okolnostih v kakem stolnem mestu prebivalstvu vsiliti svojo voljo ali svojo antipatijo. Šele vlada Bienenrthova se čuti spet k takemu eksperimentu zadosti močno, dolžnost pa je ne le slovenskega naroda, ampak tudi slovenskih poslancev, da ji dokazujejo, da se moti. Češki poslanci so stali svoj čas na Luegerjevi strani in tudi v Hribarjevem slučaju ne morejo dopustiti, da bi se Bienenrthovi vladi brez kazni posrečila taka samovoljna igra, tako nasilje na skupni volji vsega mestnega prebivalstva. Kajti, kako lahko bi zamogla ta vlada ravnati enako tudi v čeških občinah!

Ivan Hribar je bil štirinajst let naravnost vzoren župan, čegar uradovanje je mesto gospodarski visoko dvignilo. Ta okolnost meče na vladno postopanje še mnogo bolj kričečo luč, kakor pa je bila svoj čas afera Luegerjeva in daje temu aktu pečat političnega maščevanja in nizke (nizkotne) zavratnosti v službi Hribarjevih nasprotnikov. To zamorejo biti v prvi vrsti Nemci, ki razglašajo, da je nepotrjitev po-

sledica ljubljanskih demonstracij leta 1908. O teh dogodkih razširja nemško časopisje, — čimbolj oddaljen je tisti datum, tembolj pustolovske legende — in dela iz njih post festum izliv protiaustrijskega, veleizdajalskega gibanja. Zgodovinska resnica pa je in ostane, da so bili ti izgrezi zelo lahko razumljiva manifestacija razburjenja ljubljanskega prebivalstva nad nezasišano surovimi nemškimi napadi na slovenske izletnike in izletnice v Ptuj. Drugič, da se pri teh demonstracijah ni nobenemu ljubljanskemu Nemcu skrivil las na glavi, zato pa sta bila dva Slovenca od vojaštva ustreljena. Tretjič, da je pri demonstracijah Hribar že vnaprej preskrbel mestni policiji vojaško pomoč, kar so mu potem ravno njegovi politični nasprotniki (klerikalci) očitali.

Kje so v teh faktih vzroki za tako dejanje, kakor je nepotrjitev Hribarja? Naj bi bil župan tudi kdo drugi, nobeden bi ne bil mogel drugače ravnati. Nič protizakonitega se ne more Hribarju v tem oziru očitati.

S tem, kar je razširjalo nemško časopisje o „panslavističnem delovanju“ Hribarjevem, se sploh ne bomo resno pečali. Vemo tudi, da to ni odločevalo pri vladi ... Dalje govori članek (posl. Stránský?) o neoslavizmu, kateremu ne pripisuje realnega pomena in ki daje le nasprotnikom dobro došlo orožje v roko. Potem pa pravi doslovno:

Tak „veleizdajalec“, kakor je Hribar v Ljubljani, je dr. Groš v Pragi tudi. Sicer sta pa oba objavila ob priliki cesarjevega jubileja v enem iz dunajskih listov slavnostne članke, ki kipijo hiperlojalnosti in o g. Hribarju je splošno znano, da je v moralničnih rečeh večji konservativec, nego marsikateri tajni svetnik Njega Veličanstva ...

Faktum pa je, da vlada ni vedela dolgo časa, kaj bi storila: in da si svoje stvari ni bila sigurna, to potrjuje ta okolnost, da niti z besedico ni podprla svoje odločitve, ki je tako mogočno poseglo v vso notranjo politiko. Na tako lahek način se pa iz te afere ne bo izmotala ...

Nam je jasno, da se gre vladi le za to, da bi dala udarec slovanskemu očiščenju Ljubljane, ki stalno napreduje in da bi demonstirala v prilog tisti peščici ljubljanskih Nemcev, katerim naj bi bil žrtvovan ljubljani župan slovenski. Ta vladna demonstracija pa zamore postati ljubljanskim Nemcem, parazitom na slovenskem telesu, nevarnejša, kakor pa so bile septemberske demonstracije l. 1908.

Slovanski Jug.

Hrvatske težave. Glasila koalicije javljajo, da se vršijo dela odborov za zliv treh hrvatskih strank gladko in da se bodo sklepi že tekom tega tedna predložili ple-

numu koalicije. Temu nasprotno se pa glasi, da se protivijo duhovniki-poslanci hrvatske stranke prava, pristopiti novi stranki na temelju sprejetih sklepov, kar potrjuje tudi „Obzor“ in „Hrvatska Sloboda“. Ker je pa velik del poslancev stranke prava duhovskega stanu, bode stranka zelo zakrnela, ako se bode skušala organizovati na omejen način. Duhovstvo ima namreč na svojih ramah skoro vso agitacijo in organizacijo, ravnotako kakor na Slovenskem.

Splošni pregled.

Borba za svobodno šolo.

Svobodni šoli v Avstriji pač ne cveto rože, kakor nobeni neklerikalni ustanovi. Lani je bilo prilike, obširno o tem govoriti in razpravljati, ali sedaj je javnost že domala pozabila na dogodke. V osveženje spomina še enkrat navajamo historijat: Dne 8. jul. t. l. je upravno sodišče odredilo, da se sme voditi društvo svobodne šole samo takrat, če se bode obralo v zadevi nastavljenja verskega učitelja na vrhovno oblast, to je, ako bode ta odločevala, kdo naj poučuje poukom na takem zavodu. Ker se je pa društvo izjavilo, da je to proti njegovim načelom, je že lani naznanilo deželnemu šolskemu odboru na Nižjeavstrijskem, da bode uredilo privaten zavod, na katerem se bodo predavali vsi ljudskošolski predmeti razven verouka. Za verski pouk so obljubili poskrbeti starši sami. Ali to ponudbo društva svobodne šole je klerikalni šolski odbor odbil in društvo se je pritožilo na učno ministrstvo. Dne 24. t. m. je pa bilo obveščeno društvo, da je njegov priziv odbit, odnosno, da je potrjen odlok šolskega odbora. Sedaj se svobodna šola še lahko pritoži na upravno sodišče in liberalna javnost bo simpatično zasledovala to borbo proti nazadnjaštvu.

Špansko-vatikanski spor.

Odgovor Vatikana na zadnjo noto španske vlade se nikakor ne bliža stališču, ki ga je bila zavzela Španija v cerkvenopolitičnem boju. Odgovor ni pravzaprav nič drugega, kakor opis prve note. Vatikan odločno vstraja pri zahtevi, da opusti Canalejas zakon, ki ovira redove in jim brani ali se naseljevati ali pa pomnoževati. Vatikanski krogi so še vedno zelo razdraženi radi Canalejasa in so nevoljni na njegovo politiko. Nekemu žurnalistu se je izrazil Canalejas, da je vsebina vatikanske note zelo bodeča, ali da ne bode nikakor vplivala na držanje španskega kabineta.

Avstro-ogrška banka.

V petek se je vršila prva generalna seja avstro-ogrške banke na Dunaju po letnih počitnicah. Notranji položaj banke je mnogo ugodnejši od lanskega leta, kar se

razvidi že iz razmerja kroženja bankovcev napram kovinskemu zakladu. Bankovci so po zadnjem izkazu do 82.4 odstotkov kriti, pri tem pa niso zaračunjeni znatni zneski deviz in tirjatev na zlato. Notrajni položaj je torej zelo ugoden. A tudi na zunanjih trgih ni opaziti posebne brige pred denarnimi težavami to jesen. Kurzi deviz so bili po letu stalno ugodni in so se skoro vedno držali pod našo relacijo. Tudi tokrat se začne zadovoljevanje potrebe na devizah znatno bolj nalahko nego lansko leto, ko se je uvažalo veliko žita. V teh okoliščinah ni čutil generalni svet za potrebno, da bi obrestno mero tudi le z besedico omenil.

Vretje na Portugalskem.

Na Portugalskem nekaj tajinstveno vre. Prej ali slej bode prav gotovo prišlo do tega, da bode pridružena jeza nezadovoljnih elementov, katerih je mnogo v deželi, prekipele in potem bode postalo marsikaj drugače. Če upoštevamo simptome in južno romansko kri, si prav lahko mislimo, da se Portugalska bliža dogodkom, ki bodo precej slični onim februarja 1908. Z ozirom na govorice, da pripravljajo konservativci vstajo, je vlada že pripravila vojsko na kopnem in na morju. Na drugi strani se pa izvršuje cenzuro nečuvno strogo in druge naredbe se vrstijo, da se vzdrži varnost razmer. Ministrstvo dela krčevito in upa na večino v prihodnji zbornici. Volitve so se vršile včeraj, ali rezultati še niso znani.

I. vseslovenski shod narodno-radikalnih abiturijentov.

Videli in prisostovali smo že zelo mnogim javnim shodom mladih, starih, izkušnih, idealno navdušenih ljudi, vendar: po pravici povedano, da še sličnih trenutkov nisem doživel, kot so bili trenutki, katere so mladi narodno-radikalni abiturijenti pripravili ob sinji Adriji — v Trstu. Mladi, pravim, so ti fanti, vendar če si poslušal njihova izvajanja: misliti si moral, da imaš pred seboj: mlade v življenju, realnem življenju se gibajoče može.

Vodstvo shoda, debate, govori, vse resno in strogo parlamentarno in zelo nepriljudno, tako, da so bile vse one ure 26. avgusta 1910 res le lepi trenutki.

Shod je otvoril ob 9. uri dopoldne g. abiturijent Milan Lemež, naki so pozdravili navzoče: g. učit. Kleinmayer, g. dež. poslanec za Istro: Valentič; za „Balkan“: F. Perhanc; starešina Zalar, predsednik „Prosvete“ in predsednik eksekutive nar. rad. dijaštva g. Fr. Šemrov. Za predsednika shoda je bil nato izvoljen g. R. Trošt in v predsedstvo: g. Šavli, g. Benčina, podpredsed. ter gg. Šlajpah in Železnikar.

Prvi referat gosp. Goričana se je glasil: **Narodno-radikalna struja — kul-**

LISTEK.

MICHEL ZÉVACO:

Otroci papeža.

Roman iz rimske zgodovine.

„Meč in plašč! To je banditska kletev. To ni človeško ime!“

„Naj bo kakršnokoli, edino je, ki ga imam!“

„Pa bodi Spadacappa! Torej, prijatelj Spadacappa, ti vidiš to cesto, kajne? ... Jaz pojdem tja, proti jugu. Ti pa pojdeš tja, proti severu; in priporočam ti, da nemudoma izgineš, ako se nočeš seznaniti s krepelcem, ki ga urežem s tegale drevesa nalašč zato, da počastim tvojo grbo.“

Spadacappa je sklenil roke in vzkliknil s smešnim strahom:

„Gospod vitez me podi! O, vsi svetniki, kaj bo z mano? ...“

„Beži no!“ se je zakrohotal Ragastens. „Svetniki, ki jih kličeš na pomoč, so dovolj dobrega srca, da ti pokažejo kakšnega vrlega meščana, ki ga lahko okradeš ...“

„Gospod vitez, za božjo voljo vas prosim, poslušajte me! Življenje, ki sem ga živel doslej, se mi upira. Oh, kako dobro mora biti človeku pri srcu, ako živi v miru in ne misli na zlo! Če lahko spi, ne da bi se prebudil s preplašenimi očmi, in z lasmi naježenimi od groze! In če si more reči, da se mimogredoči ljudje ne zgražajo nad njim! ... O vsem tem sem sanjaril, gospod vitez ...“

„Aha! Ti bi rad, da te naučim kreposti. To je krasno ... Pa zakaj si izbiraš baš mene?“

„Mislim sem na vas, gospod, zato ker sem videl, da

niste samo silni kakor Herkul in hrabri kakor Ahil ... marveč tudi zato, ker sem bral v vaših očeh dobroto vašega srca ...“

„Ubogi vrag!“ je zamrmral Ragastens.

„Prisegam vam, gospod, naveličal sem se bil! In ta Garconio, ta menih, ki se je plazil med nami ter nam zaznamoval žrtve — nič več ga nisem mogel videti brez studa in groze! ... In gospod, ko se je razvedelo, da so vas vrgli v ječo in so na vratih vseh cerkva nabili oglase, da vam bodo odsekali roke in glavo, takrat sem se razjokal ... da, jaz, Spadacappa, razbojnik brez usmiljenja, jaz brezvestni tolovaj sem se bridko razjokal ...“

„Hm! To je zelo lepo od tebe ... toda to še ni vzrok ...“

„Takrat,“ ga je burno prekinil Spadacappa, „sem vas hotel rešiti, gospod vitez! Prosil sem svoje tovariše, naj mi pomagajo ... a strahopetci so se branili ... Nato sem sklenil, da zapustim Rim in odidem v Neapolj ter postanem berač, rajši kakor da bi nadaljeval to strašno obrt ... Priskrbel sem si konja.“

„Priskrbel si si ga?“

„To je bil moj poslednji greh ... pa nisem mogel drugače! Zvečer o mraku sem videl tegale konjička privezanega pred vrati neke gostilne ... Odvezal sem ga ... nič hujšega ... Sicer pa je bil privezan tako narahlo ... saj je takorekoč kar sam zahteval, naj ga odpeljem.“

„Samo namigniti mu je bilo treba, kajne?“

„Davi,“ je nadaljeval Spadacappa kakor da ni slišal Ragastensove opazke, „davi sem jahal mirno proti napoljskim vratom ... Naenkrat pa zagledam vas ... Predstavite si moje presenečenje in moje veselje ... Hotel sem se vam pridružiti — takrat pa se oglasi plat zvona. Vi se

spustite v dir ... jaz pa za vami ... Vi — skozi vrata kakor orkan, ki podira vse ... jaz za vami ... Izpodbadal sem konja, dokler se niste ustavili, in zdaj sem tu! Ah, gospod vitez, rešite me peklenskega življenja, ki sem ga moral živeti! ...“

Spadacappa je bil odkritosrčen; Ragastens je čutil, da ne laže. Njegove besede so mu ganile srce.

„Toda kdo hudiča te je silil k razbojniški obrti,“ je povzel, „če pa čutiš v sebi poklic za poštenega človeka?“

„Kaj vem? Slabi zgledi, zapeljanje in sila ... Glejte! gospod vitez, vprašujete me, kako mi je ime? Nimam ga! Moj oče? Ne poznam ga! Moja mati? Tudi nje ne poznam. Dokler sem bil otrok, sem beračil, kot mož pa sem kradel, da sem imel kaj jesti. Siromak sem, to je vse ... in zato bi rad tudi jaz našel roko, ki bi se ponudila moji zapuščenosti, pogled, ki bi mi bil usmiljen, in vsaj ena usta, ki me ne bi preklinjala ...“

Ragastens je bil v hudi zadregi. Saj pravzaprav ni želel ničesar bolj, kakor da bi imel služabnika, ki bi ga razumel in ki bi bil prikladen za njegovo pustolovsko naravo. Ta Spadacappa je bil kakor nalašč zanj.

Toda v tem hipu je važna zapreka branila vitezu držati si lakaja. Kdor hoče imeti služabnika, ga mora plačevati. Ragastens je bil reven — reven kakor Job in kakor zadnji ribič na Tiberi.

Kajti ko so ga zaprli, so mu vzeli meč in pas, kjer je imel spravljeno svojo denarnico. Cezarjev meč, ki si ga je bil danes prisvojil, je bil res da okrašen z nekoliko rubini in s krasnim demantom. Toda kdaj nanese prilika, da jih bo mogel prodati? Zato je sklenil, poslati Spadacappa nazaj, četudi z milejšimi besedami, nego mu jih je govoril izprva.

(Dolge)

turna struja. Očrtal je v krepkih potezah nar-radikalni program, ter utemeljil potrebnost in upravičenost nar-radikalne struje; obrazložil razmerje struje do javnega in političnega življenja na Slovenskem; poudarjal predvsem tri točke nar-radikalnega programa: narodnostno, socialno ter versko stališče. Kar se je dalo povedati že slišane ter novega, to je g. Gorican povedal v lepi obliki ter s tem svojo nalogo popolnoma dovršil. K debati se je prijavil akad. Krivic, ki je svoja izvajanja osredotočil predvsem na versko vprašanje, ter tu logično dokazal, da je bilo stališče strujeno že v začetku popolnoma jasno, kljub temu, da so vam katoliški prijatelji očitali, da radikalci ne povedo, kaj hočejo.

Nato je referiral gđca Mara Ru-sova: **O slovenski ženi.** Lepo predavanje, ki zasluži, da se ga kot celotno ponatisne. Debata, ki se je razvila, je bila zelo živahna, in je pokazala, da nar-rad. dijaštvo vse drugače umeva pomen ženskega vprašanja kot njihovi klerikalni nekolegi.

Popoldansko zborovanje je bilo izpopolnjeno od dveh predavanj: krasno in obenem sila realno je predaval g. Lapajne o: **nalogah slovenskega tehnika.** Obsežno in zanimivo, ter direktiv polno je bilo predavanje g. Borisa Šlajmerja: **Nova pota ljudske izobrazbe.** Kot prvo tako bi in drugo predavanje zaslužilo, da se ga objavi. K debati o drugem referatu se prijavila med drugimi g. V. M. Zalar, ki izjavlja približno sledeče: „Poljudno izobraževalno delo „Prosveta“ se je omejevalo dosedaj na dve stvari: na knjižnice in predavanja. Tu se mora poudarjati, da je „Prosveta“ svojo nalogo: vzbuditi zanimanje za ljudsko izobrazbo, jako častno in sijajno dovršila, ona je privedla idejo ljudskega knjižničarstva do popolne zmage. Da pa vendar ne more tako skrbeti za knjižnice in predavanja kot bi bilo želeli, leži vzrok v tem, da je ona ferijalno društvo in se za to med letom ne more posvečati temu delu. Toda vseeno: nalogo svojo je dovršila in sedaj si mora poiskati zopet drugo polje, ki je še neobdelano. Knjižničarstvo in predavateljsko akcijo naj bi sedaj vzeli v roke oni, ki so v položaju to voditi, „Prosveta“ naj bi pa začela s kurzi, ki bi bili namenjeni dijaštvu, s kurzi o predavateljski in knjižničarski akciji, da bi potem ti akademiki, ko bodo stopili v življenje lahko knjižnice in predavanja vodili. Dijaštvo sebi! naj bi bilo odsedaj geslo „Prosvete“. — Ko se je prijavilo še par tt. k debati je tov. g. R. Trošt v krasnih, navdušenih besedah zaključil plenarno zborovanje zahvaljujoč, se predvsem tržaškim damam ter gospodom, ki so krasno in gmotno pripomogle k lepo uspelemu shodu narodno-radikalnih abiturientov ter naznanjajoč za prihodnji dan sekcijška zborovanja.

Ker so resolucije vsebina referatov in sklepov jih podajamo v celoti. Narodno radikalno dijaštvo, zbrano na shodu v Trstu:

1. Umeva narodnost pozitivno. Torišču socialne prakse je narod.
2. Je prepričano, da je za smiselno življenje potrebna le pravica, temelječa na poznatih vede.
3. Razumeva socialno vprašanje pravno. Vzbuditi zavest in čut za socialno odgovornost med ljudstvom je njegovo glavno stremiljenje.
4. Dijakinje, zbrane na nar. rad. abit. sestanku v Trstu uvidevajo, da pride pri reševanju slov. ženskega vprašanja v prvi vrsti vpoštev kulturna in socialna stran našega feminističnega gibanja.
5. Kot prvo sredstvo v dosegu svojih stremiljenj pa smatrajo izpopolnitev naših ženskih izobraževališč in razširjenje izobrazbe v vse ženske sloje.
6. Sposobnost reševanja vseh nalog domačega in javnega svojega delokroga pa se more doseči le potom koncentriranih moči.
7. Vsled tega se uvideva potrebo izdajati ženski list in reformirati oz. ustanoviti splošno vseslovensko žensko društvo v smislu naprednih, narodnih in demokratičnih načel.

Škod 1. povdarja pomen slovenske inženirske organizacije, ki naj ne bo le interesna, temveč tudi znanstvena in slovenski tehnik preiskuj naše pokrajine.

2. vidi v oživitvi in sistematičnem delu tehničnih klubov prvo stopinjo k realizaciji inženirske organizacije, in opozarja obenem tehnike, da stopajo tudi v druga akademična društva.

3. Da ne stopi slovenski realec popolnoma neorientiran na visoko tehnično šolo, zahtevamo, naj se pri dijaških srednjoškolskih knjižnicah uvede poseben oddelek s poljudno in primerno tehniško literaturo.

1. „Prosveta“ se preosnuj po zgledu „Gorotana“ v akademično - učiteljsko društvo.
2. Pri vseh naših knjižnicah naj se osnujejo društva, ozir. se knjižnice dajo v oskrbo narodnim društvom na meji.
3. Dijaštvo naj se zavzema pri svojem javnem delovanju za javnost, zlasti obso-

jamo vse koketiranje s kako „katoliško“ firmo v svrhu reklame.

4. Naj se naroči „Prosveti“, da poskrbi, da se vrše sistematična predavanja v okvirju že obstoječih društev „Sokol“, „C. M. podružnic“ in da se osnujejo ljudsko izobraževalni klubi v naših akad. društvih in da se posveča več pažnje slovenskim srednješolcem.

27. avgusta 1910. Danes so se vršila sekcijška zborovanja ob zelo obili udeležbi dijakov in dijakinj. 80—100 udeležencev je bilo. Napravilo se je mnogo realnih sklepov, ki se bodo v letošnjem letu uresničili.

* * *

Šhod je tudi z velikim navdušenjem sprejel predlog tov. Zalarja, naj se odpošlje g. državnemu poslancu Ivanu Hribarju udanostno pismo v znak hvalečnosti za vse simpatije, ki jih je g. Ivan Hribar, kot župan ljubljanske narodno-radikalni struji vedno izkazoval. Istotako tudi predlog, da naj se odpošlje pozdravno in priznalno pismo prvoborniku g. dr. G. Žerjavu.

Dnevne vesti.

Že zopet laž. Pod tem zaglavjem „Slov. Narod“ zopet in zopet taji, da bi se vršila pogajanja o Hribarjevi nepotrditvi ter o pogojih, pod katerimi bi bil potrjen kot župan dr. Tavčar. To je že tako drzno taje, da se vse neha. **Dvorni svetnik Ploj** je bil dvakrat pri Schwarzu, pri Haerdltu in pri Bienerthu. Mi vzdržujemo v polnem obsegu svoje poročilo, da sta dr. Ivan Tavčar in dr. Karel Triller bila v stalni zvezi s to tretjo osebo, ki sta jo informirala o položaju v Ljubljani in ki je pri vladi opetovano intervenirala o zadevi ljublj. županstva. Tudi se je brez vednosti Ivana Hribarja vlado vprašalo, pod kakimi pogoji bi bil potrjen dr. Ivan Tavčar kot župan. Nam se zdi, da se hočeta sedaj dr. Tavčar in dr. Triller oprati z zvijačo in slutimo, da hočeta vso odgovornost zvaliti na Ploja. Sedaj gospodje že tako pišejo, kakor, da bi se Ploj pogajal s Schwarzem v interesu — vlade. Neovrgljivo dejstvo je, da sta dr. Tavčar in dr. Triller inspirirala Ploja in odobraval njegovo posredovanje. Tudi sta bila pripravljena akceptirati vladne pogoje za potrditev dr. Tavčarja. V tem smislu sta očividno informirala „Narod“, ki tudi tako piše. — Če noče biti umazan Ploj bo moral hitro pojasniti, kako je vodil pogajanja in kaj se je dogovarjal z ljubljanskimi kavalirji.

Kakšen glas gre po deželi. Kamor prideš, kamor greš, povsod slišiš samo en glas: da bi ljubljanski občinski svetniki napravili slovenskemu narodu največjo sramoto, če bi zopet brezobzirno ne volili za župana Ivana Hribarja. Kako pa naj protestiramo zoper krivico, ki jo je nam prizadela vlada, če ne s tem, da se pokažemo moza tam, kjer je to mogoče?

Da se ne bo v motnem ribarilo. Danes, ko je zadnji dan pred odločitvijo, kdo bo izvoljen za novega župana, se nam zdi še enkrat potrebno ponoviti, zakaj smo začeli boj. Mi smo bili za najradikalnejšo taktiko, ki zahteva, da se od vlade nepotrjenega župana, če treba stokrat, znoviči voli. „Slov. Narod“ je bil od prvega začetka zato, da se zavzema „modro in pametno“ politiko in da se novo krivico barona Schwarza mirne krvi spravi. Na obeh straneh se je v tem boju dotikalo oseb, ker to drugače biti ni moglo. Konstatujemo pa, da je v tem boju „Slov. Narod“ prekosil vse meje dostojnosti in psoval na nečuten način „Skalaše“ in vse druge, ki so slučajno o stvari takega naziranja kot „Jutro“, ne pa kot „Narod“.

Župan Hribar in „Slov. Narod“. „Slov. Narod“, ki je te dni opsoval vse, razen dr. Tavčarja in dr. Trillerja, tudi Hribarju ni prizanesel. Očital mu je, da ga je dr. Tavčar napravil za župana itd. Kdor tega ne vidi in noče priznati, da je „Slov. Narod“ zavzemal zadnji čas nesramno stališče napram našemu prvemu možu, je ali slep ali pa zloben.

Osebnostne žalitve dr. Tavčarja se podtikajo „Jutru“, dasi vsakdo ve, da se niso vršile. Nam niti na misel ne pride dr. Tavčarja osebno žaliti radi stvari, o katerih smo stvarno razpravljali. „Slov. Narod“ sedaj zagrešeno taktiko, ki jo je zavzel radi novega župana, skriva stem, do dela dr. Tavčarja mučenika osebnih žalitev. Zakaj gospodje še danes pišete v „Narodu“ proti stališču vsega ostalega slov. časopisja in zakaj še danes pišete jasno, da nočete zopetne izvolitve župana Hribarja?

Volitve na Dolenjskem. V soboto so se g. župan Hribar, podpredsednik „Skale“ Ribnikar in zastop. „Izvrševal. odbora“ dr. Triller odpeljali v Novomesto, kjer se je vršil sestanek zaupnikov. Zastopnika „Izvrševalnega odbora“ sta bila včeraj v Črnomlju Dragatuš in Vinici, zastopnik „Skale“ pa je na povabilo predsednika Izvrševalnega odbora, pripravljat tla za volitve v novomeškem okraju. Popoldne se je vršil v Vel. Loki javen ljudski shod „Skale“.

Shod „Skale“ v Vel. Loki. Včeraj popoldne se je vršil pod predsedstvom g. Šlajpaha v Vel. Loki na Dolenjskem velik ljudski shod, katerega se je udeležilo nad 300 zavednih kmetov iz Vel. Loke in sosednih vasi. Govorili so deželni poslanec dr. Oražen podpredsednik „Skale“ g. Ribnikar in tajnik „Skale“ g. prof. Jug. Vlado je zastopal g. Golja iz Novega mesta. Obnašal se je tako otročje, da bi bilo boljše če bi ga poslal baron Schwarz še preje v šolo predno ga pošlje na javen ljudski shod. Niti enega ukaza ni dal, ne da bi se smejal kakor kak pajac. Cincal je okoli govorniške mize z zakonikom v roki, da se mu je vse smejalo. S takimi vladnimi zastopniki se vlade samo osmeši. Končno so bile sprejete resolucije, v katerih izrekajo zborovalci g. Ivanu Hribarju kot načelniku narodno-napredne stranke neomajano zaupanje in zvestobo ter ogorčeno protestirajo proti nečutenemu postopanju c. kr. vlade, da ga ni predložila v potrjenje. Naprednemu, preganjanemu učitelstvu izrekajo sočustvovanje in ljubezen. Ogorčeno protestirajo proti nasilnemu postopanju klerikalne strahovlade proti njim. Zborovalci izrekajo klerikalnim poslancem nezaupnico. Vse resolucije so bile z velikanskim navdušenjem sprejete, ljudstvo pa se je zadovoljno razšlo z nado, da se kmalu zopet zbere na shodu. Govornike so kmetje spremili na kolodvor in jim priredili pri odhodu živahne ovacije.

Se enkrat pogajanja. Tajiti in tajiti, vsaj do torka! Ta ukaz je dal dr. Tavčar v „Norodni tiskarni“. A vse zastoni. Vsa Ljubljana ve, da so bila pogajanja pri Schwarzu, Haerdltu in Bienerthu zaradi Hribarjeve zadeve. Vprašamo še enkrat: 1. Ali je izvrševalni odbor narodno-napredne stranke vedel za ta pogajanja? 2. Ali je zanje vedel občinski svet? 3. Ali je bil občinski svet o izidu pogajanj kaj obveščen? 4. Ali je Ivan Hribar pooblastil dr. Tavčarja in dr. Trillerja, da naj vprašata vlado, ali bi bil potrjen dr. Tavčar. 5. Ali niso pogoji, pod katerimi je vlada obljubila potrditev Tavčarja, skrajno ponižujoči? 6. Ali se ne pravi toliko kot Hribarja žrtvovati, če se „pogaja“ za njegovo potrditev, pri tem pa vpraša, ali bi bil potrjen dr. Tavčar? — Na prva štiri vprašanja odgovarjamo z odločnim „ne“, na peto in šesto vprašanje pa z da. Konsekvence so jasne.

Zaupnica ljubljanskih političnih društev dr. Ivanu Oražnu. Radi razpora, ki je nastal pri oddaji stavbenomizarskih del za obrtno šolo, je dr. Oražen stavil na razpolago svoj mandat v občinskem svetu in v deželnem zboru. Odstop pa se ni sprejel. Dr. Oražen vkljub temu ni mogel mandata izvrševati, ker se prizadetim mizarskim mojstrom ni dalo zadoščenja. V teh kritičnih časih pa mora vse na delo. Dasi se je dr. Oražen odločno odrekel politični in osebni aspiraciji, so ga sedaj tako ljubljanska narodno-napredna politična društva, kakor tudi prizadeta skupina obrtnikov pozvali v posebnih izjavah, da naj izvršuje vkljub temu svoje mandate. Izrekla se mu je obenem zaupnica kot poslancu in občinskemu svetniku.

Nemci za dr. Tavčarja! Nemci po vsem mestu delajo „štimungo“ za dr. Tavčarja. Tudi v liste pošiljajo notice, ki govore za Tavčarja in proti Hribarju. Spominjajo se pač lepih dni aranžueških, ko je dr. Tavčar sedel pri „Slonu“ in fralerniziral z Nemci. Nemci se zanašajo, da jim da Tavčar „generalpardon“, medtem ko jih je Hribarja strah. Boje se ga, kakor vrag križa. Tavčarja pa se nobeden ne boji, ker vsi vedo, da zna preganjati le pristaše — narodno-napredne stranke.

Vladni komisar. „Slov. Narod“ se grozno trudi, da bi bil izvoljen za župana dr. Tavčar. Rečeš si pa ne upa naravnost povedati, da se mora Hribarja pognati. Oni teden jo je skupil, ko je pravil, da je bil Hribar župan le po milosti dr. Tavčarja. Zato pa zdaj strelja bolj oprezno, a tem bolj strupeno v hrbet Ivanu Hribarju. Straši namreč z vladnim komisarjem in volilno reformo. Mi smo že pojasnili, da kdor ima dobro vest se tudi komisarja ne more bati. Kar pa tiče volilno reformo, bo prišla, če se tudi izpolni želja Tavčarjeva. Brez dvoma je, da ne preteče ne eno leto in volilna reforma v novo redigirani obleki bo sankcionirana. Vpraša se le, ali je bolje, da gremo v boj kot premaganci in šeme, ki se jim vlada smeje — brez ponosa — ali naj gremo v boj pod brezmadežno zastavo Ivana Hribarja, navdušeni, odločni in slozni. V ero novega volilnega reda stopimo najlepše pod zastavo mestne avtonomije in časti Ljubljane. Seveda, malo bolj demokratično se bo že morala stranka potem uravnati in zna celo enkrat za vselej odklenkati n. pr. kakemu dr. Trillerju.

Dr. Triller je ves iz sebe. Ne ene zaupnice! Nobeden se ga ne spomni. Z dr. Tavčarjem sta bila skupaj izvoljena. Tavčar dobi nekaj, Triller — nič. Oh!

En tucat mandelcev. Piše se nam: Ko sem bral v „Slov. Narodu“ članek, ki želi naj se mladini vržejo iz stranke, sem se kot star agitator spomnil, kako težko je delo podrobnih delavcev pri volitvah, ravno

radi takih ošabnih izbruhov nekaterih voditeljev. V naši stranki je že dolgo let navada, da se neusmiljeno nažene iz nje vsakega, ki se zameri kateremu teh gospodov. „Če Vam ni prav, pa se poberite“, tako se govori z volilci. Vse drugače pa je pri volitvah. Agitatorji v potu svojega obraza teka jo od volilca do volilca, dočim g. kandidat, n. pr. dr. Triller, sedi v kavarni in čaka izida. Ta čas pa moramo mi agitatorji vse grehe tega gospoda požreti. Res je včasih težko od volilca zahtevati discipline, če ga je ta „voditelj“ poprej parkrat moralno ven vrgel iz stranke. Ako pa volilec ponižno pozdravi, gre dr. Triller ošabno mimo. Ti gospodje bodo s časom celo stranko iz stranke ven pometali, ako ne bomo enkrat stopili in dobro pometli z železno metlo.

Star agitator. Vsi za Ivana Hribarja. Iz obrtniških krogov se nam piše: Čujemo, da hočejo nekateri intriganti izrabljati zoper Hribarja razpor, ki je pred par meseci nastal radi oddaje del pri obrtni šoli. Pri tem pač dotični gospodje prezrejo, da se nam obrtnikom tudi gre le za pošteno stvar in ne za naše osebe. Ivana Hribarja spoštujemo kot župana vkljub temu in vemo, da je njegova izvolitev častna stvar bele Ljubljane. Mi hočemo Hribarja kot župana prepričati, da je bilo njegovo mnenje o nekaterih obrtnikih napačno. Vsi v boj za Ivana Hribarja in avtonomijo mesta Ljubljane!

Kedaj je bila kolera zadnjikrat na Kranjskem? Leta 1885. po letu — julija ali avgusta nekoč — je prišel v Loški potok (sodni okraj Ribnica, polit. okraj Kočevje), iz Trsta nek „vandrovec“ kakih 25 do 30 let star. Še tisti dan zvečer je jel tožiti, da ga po trebuhu in črevesih „zavija“ in da mu je slabo. Šel je v posteljo, drugo jutro pa je naenkrat jel bruhati, ter je še isti dan tudi umrl. Na to so se upeljale v vseh vaseh Loškega potoka stroge zdravstveno-ravnostne odredbe, poklicali so iz Ormoža zdravnika-specijalista dr. Žitka, ter mu dodali še okrajnega zdravnika kočevskega dr. Linhart. V teku treh mesecev je umrlo na kolero v tem kraju 50 do 60 bolnikov, nekaj pa jih je ozdravelo. Neki možki, ki je prišel v dotiko s prebivalci Loškega potoka in od tam odšel na Ig, je tu tudi zbolel in umrl. Kolera je bila baje „cholera nostras“ in ne „cholera asiatica“. Od tedaj ni bilo pri nas nobenega slučaja več, upajmo, da ga tudi sedaj ne bode.

Slovenci, dajte svoje otroke v slovenske šole! Pričetek šolskega leta se bliža. Ker je mnogo slovenskih starišev, ki iz nevednosti, še bolj pa iz narodne nezavednosti vpisujejo svoje otroke kar tje v en dan v razne šole, bodisi nemške ljudske, javne kakor zasebne, in ravno tako nemške srednje, ne da bi pomislili, da s tem otroka raznarodujejo, s ponemčevanjem mučijo in v napredovanju ovirajo, da otrok sploh ne uspeva v šoli, — se nam zdi potrebno, slovenskim starišem o pravem času še zaklicati: Kdor je v resnici zaveden Slovenec, ne sme in ne bo dal svojega otroka v kako nemško šolo, temveč v slovensko, bodisi ljudsko ali srednjo, ker je sramota, če kdo nasprotno dela. Otroci ima, ko stopi iz slovenske ljudske šole, dovolj podlage v nemščini, da bo tudi na srednji šoli pouk v nemškem jeziku obvladal kolikor treba. Tam se itak dovolj nemščine goji!

Slovenski trgovski tečaji v Ljubljani. V Ljubljani imamo tri slovenske in en nemški (Weinlichov) trgovski tečaj. S temi tremi slovenskimi trgovskimi tečaji je torej dovolj postreženo potrebam slovenskih gojencev iz slovenskih pokrajin. Ali v preteklem šolskem letu se je izkazalo, da so najti med nami Slovenci ljudje, ki na svojo narodno čast, značajnost in čut prav nič ne drže in ki jim je vseeno, kakor ciganu, kje se njih otrok „vzgojuje“ in kako se poučuje! Izkazalo se je namreč koncem leta, da je obiskovalo nemški trgovski tečaj nekega nemškonoacionalnega schulvereinskega učitelja Weinlicha okoli 40 gojenk, in med temi — nad dve tretjini Slovenk! Kaj takega je le pri nas na Kranjskem med Slovenci mogoče! Pa to še ni vse! Teh gojenk pa na to nihče v službo jemati ni maral, ker so baje bile nerabne. Seveda je tak slab uspeh umeven, če se pomisli, koliko se more 40 gojenk v eni uri enega predmeta naučiti, ko učitelj takega bremena zmagovati ne more. Nasprotno pa so v ostalih treh slovenskih učnih tečajih (na višji dekliški šoli, v Gärtnerjevem in Christofovem) gojenke imele strogo šolo, temeljit pouk in po strogem celotedenskem izpitu so zapustile zavod z uspehom, ki jim je takoj prvi mesec dobre službe zasigural. Vidite, to je dobrota za Vaše hčere, vi slovenski stariši, ne pa nemški trgovski tečaj, kjer se mladina le na pol izobrazi.

Seja občinskega sveta ljubljanskega. V seji občinskega sveta ljubljanskega dne 30. avgusta t. l. predseduje po sporočenih naznanilih predsedstva najstarejši občinski svetovalec; ta je zdaj v Ljubljani Alojzij Lenček.

Demokratiziranje napredne stranke. Piše se nam: Par ošabnih ljudi si domišluje, da smo napredni narodnjaki v Ljub-

Ijani zato na svetu, da nam bo vsak go-
spodstvažljen človek komandiral. Tega
večnega terorizma in ošabnosti smo pa v
Ljubljani že sili. Vse se dandanes demo-
kratizuje, le izvrševalni odbor naše napredne
stranke si domišljuje, da bo s svojim ab-
solutizmom še naprej rogovilil. Če se na-
predna stranka ne demokratizira, in sicer
kmalu, bomo skrbeli za to, da bo tiste
ošabnosti kmalu konec. Kakor se v Ljub-
ljani napredni srednji stan od ljudi pri
„Slov. Narodu“ prezira, to že ni več oša-
bnost, to je že nedostojnost sama. Ob vo-
litvah je pa seveda vsak „gospod“ od ma-
lega obrtnika do trgovca in višjega urad-
nika. Taka stranka kot je naša napredna
stranka je boljše da gre v „franže“, če se ne
demokratizira.

**Terorizma in ošabnosti mora biti
konec!** Naprednjak nam piše: Akcijonarji
„Narodne tiskarne“ in gospodje „Slov. Na-
roda“ si veliko domišljujejo; pa te domi-
šljavosti mora biti konec! In to enkrat za
zmeraj! „Narod“ ni drugega nič kot list
liberalnih kapitalistov, ki vse čez ramo gle-
dajo in od zgoraj navzdol merijo, ki niso
advokati, veletržci ali pa kapitalisti! Ti
ljudje ne delajo nič ne za napredno stranko,
ne za narod. Prve volitve ki bodo v Ljub-
ljani, bodo za to kapitalistično „Narodovo“
kliko smrten udarec, ker vsak pošten in
značajan slovenski naprednjak-volilec bo
obračunal po zaslugi s temi narodnjaki.

Porotne obravnave. Jutri se prično
pri tukajšnjem deželnem sodišču porotne
obrnave z naslednjim vspehom: Dne
29. t. m. Franc Kotnik zaradi hudodelstva
tatvine iz navade in §. 129./l. e. k. z. —
30. t. m. Franjo in Emilija Hladnik radi
hudodelstev poskušenege zavratnega umora,
javne posilnosti z nevarnim pretenjem, go-
ljufije itd. — 3. septembra. Tiskovna pravda
proti Franju Piricu. — 5. septembra. Fran
Martinjak, železniški delavec v Kurji vasi
pri Jesenicah, zaradi zavratnega umora. —
9. septembra. Tiskovna pravda proti Franju
Habetu.

Od sodišča se nam poroča: Dne
30. t. m. in naslednje dni se bo vršila po-
rotna obravnava proti Franju Hladniku, za-
radi poskušenege umora. Sodišče je iz po-
licijskih in zdravstvenih ozirov odredilo, da
bode imelo le primerno število poslušalcev
vstop v sodno dvorano. Vstop bo le do-
voljen proti izkazu vstopnice, katere se
bodo vsaki dan posebej med pol in 9. uro
dop. izdajale na osobne prošnje poslušalcev
v pisarni predsedništva deželnega sodišča.
Vstop na galerijo je občinstvu v obče pre-
povedan.

Porotne obravnave v Novem mestu.
Pri novomeškem okrožnem sodišču se vrše
sledede obravnave: Dne 29. avgusta Alojzij
Wolf in 30. avgusta Amalija Chochola.

17 letnega Maksa Dolenca, o ka-
terem smo poročali, da se je zgubil, ozi-
roma neznanokam odšel, so že dobili.
Fant je sicer iz zelo poštene rodbine,
vendar pa mora biti, kakor je soditi po
njegovih dejanjih, nekoliko slaboumen. V
Št. Jerneju je usnjarju Brulcu izmaknil
kolo in se z njim odpeljal v Zagreb, kjer
ga je prodal za 40 K. S skupičkom je od-
potoval proti Voloski, kjer je porabil ves
denar. Kljub temu pa je še dalje dobro
živel in delal račune brez krčmarja. V Vo-
loski mu je neka gostilničarka, ker ni imel
s čem plačati, vzela suknjič, nakar se je
Makso Dolenc sam javil orožništvu. Orož-
niki so ga nato odpeljali v Novo mesto,
kjer so ga izročili sodišču. Fant je zelo suh
in bled in pravi, da je fotograf. Kakor že
rečeno, je fant najbrže nekoliko slaboumen.

Ponesrečil se je v Novem mestu
10 letni fantič Milan Berus. Padel je z dre-
vesa in si pri tem zlomil levo podlehniko.
Kmalu nato mu je v bolnici usmiljenih
bratov v Kandiji stroj za žimo zmečkal še
desno podlehniko. Kdo je kriv vseh teh
nesreč? Naše mnenje je, da bi morali biti
otroci pod strogim varstvom, ker le na ta
način so varni pred eventualnimi neizgodbami.

Zlato poroko sta obhajala 24. t. m.
na Bevkah pri Vrhnikih občeznani ribič Jernej
Svete po dom. Brgamuc in njegova žena
oba z Bevk. Pri tej priliki so se zbrali
bližnji sorodniki in znanci zlatoporočencev,
kateri so prav veselo skupaj obhajali po-
menljivi dan. Da se je pa to vse tako
častno izvršilo, zahvaliti se je preblagorodni
družini Jelovšekovi z Vrhnik, ki je s svojo
naklonjenostjo do zlatoporočencev pripo-
mogla do te slavnosti, radi česar bodi tem
potom izrečena srčna hvala in zahvala.

Promet v Gradišču. Znano je, da je
Gradišče v Ljubljani ena najbolj ozkih ulic,
vozni promet pa zelo velik, posebno sedaj,
ko dovažajo neprenehoma za stavbo obrtne
šole ter nemškega gledališča je včasih skoro
nevarno skozi to ulico se napotiti, ako ne
mara človek polomljenih kosti. V soboto
sem zopet opazoval tak prizor. Med hišo
peka Schreya in Lukmannovim poslopjem
je stal že od jutra Ranzingerjev voz za pre-
važanje pohištva na eni strani, na drugi
strani ima pa pek Schrey svoje vozičke za
razvažanje peciva, tako da ni skoro posa-
meznemu pasantu mogoče skozi priti, še
manj pa vozniku. Mislim, da bi eden kot
drugi v takih slučajih lahko svojo stvar raz-

kladal ali nakladal na pet korakov oddalj-
eni Erjavčevi cesti, ki je dovolj široka. —
Obenem opozarjamo upravo 27. dom. polka,
da tudi ona v dne, ko pride po komis
za vojake, istega na Erjavčevi cesti naklada
ne pa v tej ozki ulici, ker velikokrat se pri-
peti, da vidimo na eni strani vojaški voz
z vpreženimi konji, na drugi pa polno voz-
nikov, tako da mora človek dalj časa ča-
kati, da pride mimo. Tudi v času, ko se
začne šola, je zelo nevarno za našo mla-
dino, da se enemu ali drugemu kaj ne pri-
peti.

Dezertjer. Rezervni poročnik Gabriel
Verbich, rojen Ljubljancan, ki je bil vkrcan
na vojni ladji „Schwarzenberg“, kot elev,
je ponesrečil v Šibeniku iz ladjine blagajne
5000 K in pobegnil. Dezertjerja so pa ujeli
v Splitu in sedaj je že na potu v Pulj.

Kolera in tujski promet. „Slovenski
Narod“ je začutil potrebo na svoj način
pospeševati tujski promet. To je prišlo tak-
ole: V ljubljanski vojaški bolnišnici se je
pojavi pri bolnih vojakih nekaj slučajev
driske in slične bolezni. To je bil za vo-
jaške zdravnike seveda zagoneten slučaj in
ker se baš sedaj iz Rusije ponuja kolera,
bi jo bili ti Eskulapoviči seveda kaj radi
sprejeli. Kaj torej začeti drugega, nego reči:
Kolera je tu! — „Slov. Narod“ je pograbil
takoj za geslo nemerodajnih strokovnjakov
in ga je v neprimerni obliki vrgel med
javnost. Na kolero seveda ni čisto nič res-
ničnega, res pa je, da bodo izvestni krogi
morda zlorabili to vest v to, da raztrosijo
med svet laž, da „divja“ v Ljubljani kolera.
Nemški šmoki so že tudi drugih gorostas-
nosti dovolj napisali. Tudi tu bi lahko sku-
šali škoditi tujskemu prometu in gospodarstvu.

Velika gozdna veselica pri Baliju na
Glincah, ki jo je priredil sam gostilničar
mesto razpuščene N. D. O. je uspela najboljše,
dasi je vlada izdala ferman da se smejo
ljudje, ki so se zbrali v primernem številu
zabavati le do enajstih. Tamburaški zbor je
igral neutrudljivo, komični prizor g. Moleka
je vzbujal splošno veselost, a pri raznih
paviljonih, kjer so stregle gospodične, se je
razvijalo najživahnejše veselje.

Nemški dan v Celovcu. Ker je treba
določiti predmete o katerih se bode raz-
pravljalo 24. in 25. septembra v Celovcu, je
sklican ves odbor nemško napredne državne
stranke na Dunaj na predposvetovanja. Seja
se vrši 6. septembra in začasno se porazdelijo
politični in narodnogospodarski referati,
nato pa se bode govorilo o aktualnih po-
litičnih vprašanjih.

Umor na hribu Isel. Četovodja La-
unthaler, ki je osumljen, da je zahrbtno
ustrelil bogatega zdravnika iz Rusije, sicer
ni obstal umora, ali po izpovedih tovarišev
mu je krivda že dokazana. Launthaler je
bil že prej kaznovan radi sleparstva in tat-
vine, a vojaške oblasti niso nič vedele za
to. Launthaler ne more dokazati za kritični
trenotek svojega alibi.

Smrtina nesreča. V soboto ponoči
okolu 11. ure je padel v Spodnji Šiški
skozi okno bivši plačilni natakar Franc
Grašič in zadobil smrtne poškodbe, za ka-
tere je umrl že tekom 3/4 ure. Grašiču so
priredili šišenski tamburaški podokcnici. Ko
se jim je hotel zahvaliti, se je malo preveč
nagnil skozi okno in pri tem zgubil ravno-
težje.

**Shod „Narodne delavske organiza-
cije“,** ki je bil včeraj sklican po § 2 v
Mestni dom, je vlada v zadnjem trenutku
prepovedala. Svojo prepoved je motivirala
s tem, da se je na ta shod, ki bi moral
biti omejen samo na povabljenе goste, va-
bilo in opozarjalo po časopisih sploh vse
ljubljanško občinstvo.

**Zahtevajte vedno in povsod samo
slovansko kolinsko kavino primes, ker je
res najboljša.**

Društvene vesti.

Za Ciril-Metodov obrambeni sklad
so se nadalje prijavili i. s.: 813. Podružnica
za Poljansko dolino nad Škofjoloko (plačala
200 K). 814. Moška podružnica v Crnomlju
(plačala 200 K). 815. Ženska podružnica v
Crnomlju (plačala 200 K). 816, 817, 818.
Južnoštajerska hranilnica v Celju (plačala
600 K). 819. Neimenovan rodoljub na Bledu
(plačal 200 K).

Družbi sv. Cirila in Metoda je po-
slala tvrdka Golob in Volk, tvornica čistila
za kovine in tla ter vazelina za črevlje v
Ljubljani, 125 K pogojenega prispevka za
drugo polletje 1910. Cenjeni tvrdki se prav
lepo zahvaljujemo in jo rodoljubnim krogom
prav tako lepo priporočamo.

**Kolesarsko društvo „Danica“ v Go-
rici** priredi v nedeljo dne 4. septembra po-
poludne ob pol 4. uri cestno dirko Miran-
gorica 5 km. Start v Mirnu pri mostu Vi-
pave cilj pri artilerijski vojašnici. Dirka se
vrši v treh oddelkih in sicer ob vsakem vre-
menu. Maksimalen čas 9 minut. Prijave
dirkačev sprejema predsednik F. Batjel,
Stolna ulica št. 4. Na prijave brez vlog se
ne bode oziralo. Zaključek prijav 1 uro pred
dirko. Darila se bodo razdelila po končanih
dirkah. Vloga za društvenega dirkača 1 K,
za nečlana 2 K.

Razne vesti.

* **Crippen, morilec žen.** Pravda
proti Crippenu in Mis Le Nevé se bode
pričela že morda početkom septembra. Po-
licijsko sodišče v Londonu že dobiva na
stotine pisem, s katerimi prosijo radoved-
neži za pristop. Sodišče pa pravi, da ne
bode izdaval vstopnic. Kje se bode iz-
krčala Crippen in Nevé, je strogo tajno.

* **Dvanajstletna mati** je postala sluš-
kinja Ilona Rosza v Szatmaru na Ogrskem.
To je najmlajša mati, ki je porodila sina.
Stariši tožijo pravdnistvu otrokovega očeta.

* **Mormonske pridigarje,** skupno
sedem, so v Lipskem pred tremi dnevi pozvali,
da zapustijo tekom 24 ur mejo. Mormoni
so v Lipskem propagirali mormonsko idejo.

* **Devet mornarjev se je skuhalo** na
italijanski vojni ladji „Regina Margherita“.
Ponesrečili so se, ker je počila cev pri
parnem kotlu, vsled česar jih je posmodila
para.

* **Generalni štrajk** kanijo danes pro-
glasiti v Bilbau na Španskem.

* **Konferenca socijalistovskih žen** je
bila odprta dne 26. avgusta v Kopen-
hagenu. Predsedovala jej je Klara Zelki-
nova. Na dnevnem redu je delovaje žen-
stva za vzdržanje mira.

* **Ferrerjev spomenik.** Pred nekoliko
dnevi so odkrili v Bruslju Ferrerjev spo-
menik, pri čemur so se vršili pomembni
obredi. Prisostvovalo je vseh 229 na bru-
seljskem shodu svobodomiselnih bivajočih
gostov iz celega sveta. Vdova ustreljenega
svobodomisla, nenavadno lepa žena, se
je udeležila obredov v žalni obleki.

* **Toča na Gorenjskem.** V soboto po-
polodne ob 4. uri je padla v okolici Javornika
na Gorenjskem 2 cm debela toča, kar je
trajalo 10 minut. Toča je naredila precej
škode.

* **Pravda za 40 milijonov.** Pred so-
diščem v Bruslju bi imela priti pravda za
40 milijonov frankov. Belgijski kolonijalni
urad je namreč 1. julija t. l. izvedel prvo
etapo preosnov v Kongo-deželi, to je, on
je hotel uvesti trgovinsko svobodo in svo-
bodo kavčukove gojitve v nekem predelu
dežele. S tem pa se čuti oškodovano neka
družba, ki trdi, da jej je dala prejšnja vlada
privilegij, po katerem sme samo ona svo-
bodno trgovati in gojiti kavčuk, in sicer
še dvajset let. Družba zahteva od vlade
vsled tega odškodnino, in sicer okroglo
vsoto 40 milijonov frankov. Belgija pa bi
se rada izognila pravdi in sedaj se skuša
po svojih močeh pobotati.

* **Nezgode na tirolskih manevrih.**
Na manevrih, ki so se vršili pod vodstvom
nadvojvode Evgena in generala Schemna
med Tridentom in Roverotom, so se pripe-
tile velike nesreče. Vaje so se vršile nam-
reč kljub strašni nevihti, ki je divjala po
gorah. Dva cesarska strelca sta padla v
prepad in bila na mestu mrtva. En nad-
poročnik in en stotnik sta si zlomila noge,
nebroj vojakov pa je bilo lahko ranjenih.
Ko je nadvojvoda zvedel o velikih nezgo-
dah, je zaukazal, da se morajo manevri ta-
koj prenehati. Vaje so bile določene na tri
dni in so se vršile na neki 1600 m visoki
planini. Ponesrečeni vojaki so večinoma
sami Nižjeavstrijci.

**Zahajajte samo v lokale,
kjer imajo na razpolago
naš list!**

**Najnovejša
telefonska in brzojavna poročila.**

Črna gora — kraljevina.

Cetinje, 28. avgusta. Danes je bil
črnogorski knez Nikita povodom svojega
petdesetletnega vladarskega jubileja prokla-
miran črnogorskim kraljem. Mesto je slavn-
ostno okrašeno. Raz slehne hiše vise za-
stave, v mesto je došlo na tisoče tujcev.
Navdušenje naroda velikansko.

Cetinje, 28. avgusta. Na jubilejno
slavnost je prišel danes srbski prestolona-
slednik Aleksander, ki je bil viharno po-
zdravljen. Ruski veliki knez Nikolaj Niko-
lajevič s soprogo in hčerko in v spremstvu
generala Parencova pride v najkrajšem času.
Grški prestolonaslednik Konstantin pride
dne 30. avgusta v Bar in se nato takoj
odpelje na Cetinje.

Zaroka princa Aleksandra.

Cetinje, 28. avgusta. Oficialno se
poroča, da se proglasi v terek zaroka srbs-
kega prestolonaslednika Aleksandra z ru-
sko kneginjo Marijo Petrovno, 18letno
hčerko kneza Petra Nikolajeviča in velike
knjeginje Milice, hčerke črnogorskega kneza
Nikite. V zvezi s tem se razširja vest, da
se najbrže zaroči tudi srbska princeza Je-
lena in sicer z nekim ruskim velikim
knezom.

**Brzojavka dr. Podlignega črnogorskemu
knezu.**

Praga, 28. avgusta. Bivši praški žu-
pan dr. Podligny je v imenu češkega na-
rodnega sveta povodom današnje prokla-
macije kneževine Črne gore v kraljevino,
odposlal črnogorskemu knezu Nikiti sledečo
brzojavko: V imenu staronarodne slovanske
Prage si dovoljujemo izreči Vašemu kraljev-
skemu Veličanstvu najpristrčnejše in naj-
udanejšje čestitke. Naj bi Vaše Veličanstvo
bratski srbski narod v Črni gori vladalo še
dolgo v srečo in korist vseh Slovanov.

Sklicanje češkega deželnega zbora.

Dunaj, 28. avgusta. V prvi polovici
meseca septembra se prično med Čehi in
Nemci zopet pogajanja radi delomožnosti
češkega deželnega zbora. Vlada hoče naj-
prej počakati kako bodo pogajanja uspela,
oziroma če bodo sploh uspela. Deželni zbor
bo sklican le v tem slučaju, ako bo delo-
vanje deželnega zbora popolnoma zago-
tovljeno.

Stolypin odpotuje v Sibirijo.

Berolin, 28. avgusta. Iz Petrograda
poročajo: Ruski ministrski predsednik Sto-
lypin namerava v kratkem odpotovati v
Sibirijo. Namen njegovega potovanja bo
inspiciranje sibirske kolonizacije in uprave.
Obenem bo nadziral tudi zidavo amurske
železnice in se osebno informiral o veli-
kanskih škandalih, ki se gode pri zidavi
te železnice in tako ustregel želji ruske
dume.

Novi ruski dradnoughti.

Petrograd, 28. avgusta. Pri prihod-
njem zasedanju ruske dume predloži vlada
predlog o zgradbi štirih novih dreadnoughtov.
Dva se bosta gradila v ladjedelnici Niko-
lajev, dva v Sevastopolu. Obenem namerava
Rusija ob črnemorskem obrežju mine zelo
pomnožiti.

Volitve za grško narodno skupščino.

Atene, 28. avgusta. V grško narodno
skupščino je bilo izvoljenih: 94 pristašev
Theotokisa, 64 pristašev Rhallysa, 34 pri-
stašev Mavromichalisa, 13 Zaimistov in 146
pristašev grške Ljudske stranke. Med temi
je 30 tesalskih argrarcev, 26 radikalcov, 4
so cialisti in 86 brezbarvnih.

Venizelos v Rimu.

Rim, 28. avgusta. Grški poslanec Ve-
nizelos je došel v soboto semkaj. Takoj po
svojem prihodu je prosil za avdienco pri
ministru za zunanje zadeve San Giulianu.
Minister ga je sprejel popoldne, nakar se
je takoj odpeljal v Atene, kjer je bil danes
sprejet z velikim navdušenjem.

**Avijatik Legagneux smrtnonevarno
ranjen.**

Havre, 28. avgusta. Francoski avia-
tik Legagneux se je pri včerajšnji aviatični
tekmi v Havru zadel s svojim aeroplanom
v neki signalni drog in padel smrtnone-
varno ranjen na tla. Ponesrečenca so napol
umirajočega odpeljali na rešilno postajo.
Legagneux je bil rojen l. 1883. v Parizu in
se je pri večih tekmah odlikoval.

Afera Crippen.

Berolin, 28. avgusta. Lokalanzeiger
poroča iz Londona: Dr. Crippen in Le Neve
sta došla danes v liverpolško pristanišče.
Pred pristaniščem pa je pričakovalo z nape-
tostjo nebroj občinstva. Policiji se je posre-
čilo oba aretiranca popolnoma neopaženo
spraviti na kopno.

Napad na železnico.

Des Moines, 28. avgusta. Osem
roparjev je iz Minneapolisa došli vlak usta-
vilo in sicer na ta način, da so oddali var-
nostne signale. Ko se je vlak ustavil, so
najprej strojnika in kurjača ustrelili, nato pa
potnike oropali vseh vrednosti. Konečno se
je železniškemu osebju vendar z velikim
trudom posrečilo roparje prepoditi in celo
pet ujeti. Ujetnike so izročili sodišču v
Northwoodu.

**Spominjajte se družbe
sv. Cirila in Metoda!**

Lastnik in glavni urednik: Milan Plut.

Odgovorni urednik: Vitomil Feodor Jelenc.

Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Stanovanje v vili

Vižmarje, blizu kolodvora z 2 ali 3 sobami
in uporabo vrta na zelo lepem in zdravem
kraju posebno pripravno za gospode v po-
koju. Poizvedbe na inseratni biro „Jutr“a.

?	I	?	Najboljša	ura	?	I	?
I	K	O	sedanjosti:		I	K	O
?	O	?	zлата, srebrna, tula,		?	O	?
nikelnasta in jeklena se dobi samo pri							
H. SUTTNER							
Ljubljana, Mestni trg.							
!! Lastna tovarna ur v Švici !!							
?	I	?	Tovarniška var-	stvena	?	I	?
I	K	O	znamka:		I	K	O
?	O	?	„IKO“.		?	O	?

Franjo Parkelj
lastnik reklamnega in plakaterskega podjetja.
Snaženje stanovanj in okenj.
Izvršuje vse v to stroko spadajoče dela in po točno zmernih cenah.

Hotel in restavracija
„Bavarski dvor“
Dunajska cesta št. 29

se priporoča posetnikom Ljubljane kot najbolj ugodno prenočišče v :: neposredni bližini kolodvora. ::

Restavracija je moderno urejena.
Mir in točnost zajamčena.
Za obilen poset se priporoča

Štefan Bergant
lastnik.

: Poštne hranilnice št. 49.086. : : Giro račun Avstro-ogrske banke. : : Stanje hranil. vlog sklepom 1909 : : K 3.700.000. :	: Telefon št. 135. : : Število zadružnih članov čez 600. : : Varnostni zakladi sklepom 1909 : : K 160.000. :
--	---

GLAVNA POSOJILNICA
registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Pisarna: Kongresni trg št. 15, Ljubljana
sprejema in izplačuje hranilne vloge in jih
obrestuje po 4 $\frac{3}{4}$ % od dne vložitve do dne vzdige
brez odbitka rentnega davka.

Uradne ure od 8.—12. dopoldne in od 3.—6. popoldne.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo. Na razpolago so domači hranilniki.

Zavod za pohištvo in dekoracije
FRAN DOBERLET
Ljubljana, Franciškinska ulica 10.

Ustanovljeno leta 1857. Telefon št. 97.

Pohištvo vsake vrste od najenostavnejših do najumetnejših. Skladišče tapet, oboknic in okenskih karnis, zaves in preprog. Velika izbira pohištvenega blaga itd. Enostavne in razkošne ženitne opreme v najsolidnejši izvršbi. Uredba celih hotelov in kopališč.

Prvo slovensko podjetje za napravo električnih central.

Izvršuje električne naprave z vodno silo, na par, z bencinmotorji s surovim oljem.

Vsakovrstne transmisije za mline, žage itd.

Poprave bencin-motorjev, avtomobilov, elektro motorjev, dinamo- in parnih strojev: poprave v tiskarnah in pivovarnah.

Naprava transporterjev za opekarne po najnovejšem sistemu, kakor tudi aparati za rezanje strešne opeke za zid — patent Marzola.

Izvršuje vsa strojna in mehanična dela točno, solidno in po nizki ceni. Načrte in preračune ne zahtevanje.

D. FAKIN strojno ključavničarstvo in podjetje za elektr. naprave
Ljubljana, Poljanska c. 67. Telefon št. 73.

Agro-Merkur v Ljubljani
Uradni prostori Janez Trdinova ulica 8
Podružnica Trst, ul. Stadion 3. Skladišče in kleti v Ljubljani in Trstu
AGRO-MERKUR je zadrugam, trgovcem, gostilničarjem, društvom i. t. d. i. t. d.
najboljši vir pri nakupovanju blaga.

Pozor! Umetna gnojila, galica, žveplo-krmila, semena, stroji in orodja. **Pozor!**

VINA z jamčeno pristna štajerska, istrska, dolenska, goriška in vipavska. **SIR-MASLO!**

AGRO-MERKUR kupuje vse pridelke in izdelke.
Cene ugodne! Postrežba točna! Zahtevajte pravila in cenike! Ponujajte svoje pridelke!

Za šolsko mladino
so že prispele moderne obleke, površniki, športne suknje in pelerine za dečke kakor tudi najnovejša konfekcija za deklice. — Pošilja se tudi na deželo. — Cene jako nizke.

Angleško skladišče oblek
O. Bernatović
v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 5

Največja zaloga najfinejših barv in potrebščin
za umetnike, slikarje, kiparje itd., kakor:

===== Düsseldorfске oljnate barve =====
v pušicah za umetnike in študijsko slikanje.

===== Horodamove patentovane akvarelne barve =====
za šolo in v pušicah za študije.

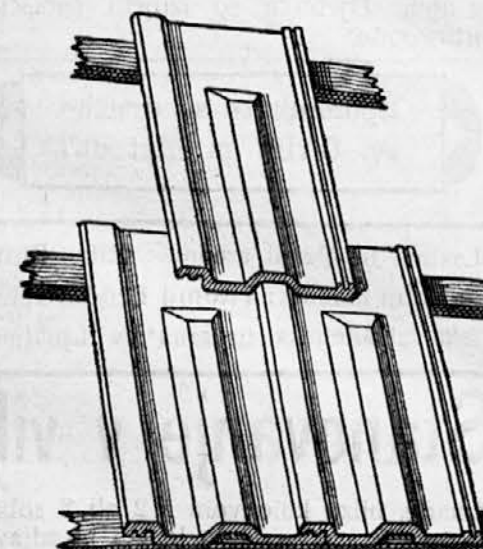
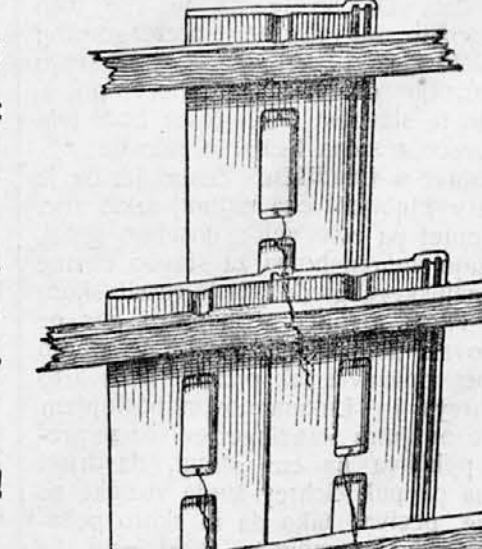
===== Pastelne barve (stogle) =====
pristne francoske in za ljudske šole v škatljicah. 14/87

===== Tempera barve =====
za srednje in strokovne šole, za umetniške in prijatelje umetnosti.

===== Firneži, olja in retuše za slikarstvo =====

===== Slikarsko platno =====
Zahtevajte cenik. z oljnatim in krednim temeljem. Zahtevajte cenik.

Vzorci za sobne slikarje vedno najnovejše na razpolago priporoča
Adolf Hauptmann, prva kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja.

	F. P. Vidic & Komp., Ljubljana tovarna zarezanih strešnikov ponudi vsako poljubno množino 52—9		
	patentirani dvojno zarezani strešnik-zakrivač		
	s poševno obrezo in priveznim nastavkom, „zistem Marzola“.		
	Brez odprtih navzgor! Streha popolnoma varna pred nevihtami! Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanjosti! Na željo pošljemo takoj vzorce in popis Spretni zastopniki se iščejo.		